

Širdies ir kraujagyslių ligoms būdingi tipiški simptomai, apie kuriuos sužinoma vis daugiau. Tačiau kai kuriems žmonėms gali pasireikšti ir tokie pojūčiai, kurių su širdies ligomis įprastai nesietų. Vilniaus „Kardiolitos klinikų“ Širdies ir kraujagyslių ligų centro gydytoja kardiologė Gintarė Bieliauskienė tikina, kad savo kūno siunčiamų ženklų turi klausytis ypač į rizikos grupes patenkantys asmenys, o juos pajutus – nedelsiant kreiptis į specialistus, nes uždelsus gresia negrįžtami širdies raumens pakitimai.

Širdies ir kraujagyslių ligos Lietuvoje – viena iš vyraujančių mirties priežasčių, tačiau ne visi žino, kaip atpažinti net pačias dažniausias ir ūmiausias ligas. „Krūtinės angina ir miokardo infarktas, kurį mes vadiname ūminiu koronariniu sindromu, reikalauja greičiausios diagnostikos ir gydymo. Todėl tokiais atvejais labai svarbu nedelsti, neignoruoti atsiradusių simptomų, bet juos stengtis atpažinti“, – sako kardiologė.

Kai kurie pacientai simptomų nejaučia visai

Daugelis žmonių žino, kad intensyvus, spaudžiantis, banguojančio pobūdžio skausmas krūtinėje, suintensyvėjantis fizinio krūvio metu, gali būti krūtinės anginos arba miokardo infarkto simptomai.

Tačiau G. Bieliauskienė teigia, kad kartais širdies ir kraujagyslių ligos gali pasireikšti neįprastais – atipiniais – simptomais, kurių nesietume su miokardo infarktu. „Atipiniai simptomai labiau būdingi moterims, bet gali pasireikšti ir vyrams. Neįprasti miokardo infarkto simptomai yra apatinio žandikaulio, kaklo, pečių, abiejų rankų, nugaros skausmas.

Skausmas gali būti spaudžiantis, tarsi užgulimas, sunkumas, užspaudimas, banguojančio pobūdžio – atslūgstantis pailsėjus ir suintensyvėjantis fizinio krūvio metu, nesusijęs su padėtimi ar kvėpavimu“, – vardija G. Bieliauskienė.

Pasak jos, dar vienas dažnas simptomas, kurį žmonės ignoruoja, yra pykinimas: „Jis gali būti lydimas vėmimo, sutrikusio virškinimo, skausmo duobutės srityje. Jei toks skausmas atsiranda staiga, užsitęsia ir nepraeina nuo spazmolitikų ar kitų analgetikų, o ypač jei plinta krūtinėje, reiktų pagalvoti ne tik apie skrandžio ligas (opalgę, gastritą), bet ir apie širdį.“

Tačiau kai kurie žmonės gali nejaušti ir jokio skausmo. Dažniausiai – tai sergantieji cukriniu diabetu. Tokius atvejus specialistai vadina „nebyliaja“ krūtinės angina, o susirgę miokardo infarktu jie skausmų nepatiria.

„Šiuo atveju reiktų atkreipti dėmesį į kitus simptomus – staiga atsiradęs neįprastas dusulys, oro trūkumas, bendras silpnumas, galvos svaigimas, alpimas. Kartais gali atsirasti keli simptomai, pavyzdžiui, didelis bendras silpnumas su prakaitavimu ir dusuliu, arba nualpimas su prakaito išpylimu ir dusuliu“, – dėmesį atkreipia gydytoja.

Išvadas palikite specialistams

G. Bieliauskienė tikina, kad rizika sirgti širdies ir kraujagyslių ligomis didėja su amžiumi. Vyrams rizika didėja perkopus 40–45 metus, moterims – sulaukus 50–55 m. amžiaus.

„Taip pat reiktų įvertinti ir kitus rizikos faktorius – padidėjęs cholesterolis, rūkymas, antsvoris, mažas fizinis aktyvumas, kitos ligos, ypač negydomos (arterinė hipertenzija, cukrinis diabetas), paties žmogaus jau persirgti infarktai bei kardiovaskuliniai įvykiai šeimoje“, – sako ji.

Net išmokus atpažinti širdies ir kraujagyslių ligų simptomus, nereikėtų skubėti ligos diagnozuoti savarankiškai: „Nėra vieno rodiklio, kuris padėtų atskirti, su kuo susiję simptomai, todėl nereiktų ligos nustatinėti pačiam, remiantis internete rasta informacija. Tokiu būdu gali būti uždelsta ligos gydymo pradžia.

Kartais reikia visos eilės tyrimų, kad būtų galima išsiaiškinti, su kuo susijęs atsiradęs negalavimas. Taigi jei staiga iki tol buvusiam sveikam žmogui atsiranda neįprastų, aukščiau paminėtų simptomų, reiktų jų neignoruoti, o kreiptis į gydytoją, kad būtų galima atlikti reikiamus tyrimus, nustatyti susirgimą ir tinkamai jį gydyti.“

Laikas labai svarbus

Ypač svarbu laiku kreiptis dėl ūminių širdies ligų, dažnai gresiančių net mirtimi. „Uždelsus ir nesikreipus pagalbos arba ją gavus per vėlai, jau būna įvykę negrįžtami pakitimai širdies raumenyje. Miokardo infarktas įvyksta, kai širdies raumenį maitinanti kraujagyslė dėl tam tikrų priežasčių užsikemša ir nebegali aprūpinti krauju širdies raumens.

Kuo ilgiau širdies raumuo būna be kraujotakos, tuo labiau jam pakenkiama. Pakenkimo vietoje formuojasi randas, vystosi kairiojo skilvelio silpnumas ir vėliau galime gydyti tik širdies nepakankamumo simptomus.

Kuo greičiau nustatome miokardo infarktą ir atstatome kraujotaką pažeistoje kraujagyslėje, tuo daugiau širdies raumens išgelbėjame“, – pasakoja G. Bieliauskienė.

